

Вплив цифрових технологій на педагогічну практику

КУЧЕР Віталій

аспірант Житомирського державного університету імені Івана Франка, Житомир, Україна

РОЖНОВА Тетяна

науковий керівник, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Київ, Україна

The influence of digital technologies on pedagogical practice

Vitaliy KUCHER

Postgraduate student of Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, Ukraine

ORCID ID: 0009-0003-1250-1523

koocherov@ukr.net

Tetiana ROZHNOVA

Supervisor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Education, Administration and Social Work Scientific Institute of Management and Psychology SIHE «University of Educational Management», Kyiv, Ukraine

ORCID ID: 0000-0002-3608-8943

rognovate65@uem.edu.ua

Сьогодні цифрові технології глибоко інтегровані у багато сфер нашого життя, сприяючи покращенню якості, швидкості та зручності різних процесів. Це особливо помітно у сферах, що базуються на взаємодії людей, серед яких педагогіка відіграє одну з найважливіших ролей. У світі, що постійно розвивається, сфера освіти зіштовхується з необхідністю адаптуватися до швидко змінюваних умов і інтегрувати нові знання та досягнення.

І. Шищенко стверджує, що системи дистанційного навчання, попри їх зручність у плані часової гнучкості, можуть вести до меншої взаємодії з викладачем та виглядати менш надійно, оскільки матеріал знаходиться у віртуальному просторі [1] також науковець у своїй статті зазначає, що цифровізація значно збільшує вимоги до працівників, оскільки вони повинні розвиватися та прогнозувати свою роботу на кілька років вперед, а також вміти перевіряти свою роботу на відповідність цілям [2]. А. Харківська зауважує, що процес цифровізації охоплює весь світ, акцентуючи на тому, що неухильний розвиток є необхідністю не тільки для осіб, які займаються педагогікою, а й для кожної індивідуальності [3].

Звернувши увагу на історію педагогіки, можна помітити, що методи викладання постійно еволюціонували, від навчання через виконання побутових обов'язків до більш інтерактивних та студентоорієнтованих

підходів з застосуванням структурованих знань та наглядом за процесом [4, с. 14]. Ця еволюція отримала новий імпульс з появою цифрових технологій, які змінили не тільки методи викладання, а й саму парадигму навчання. Так, педагогічні практики замість класичної ідеї класних кімнат почали впроваджувати концепції дистанційного навчання з застосуванням мультимедійного контенту різних видів [5].

У контексті цифрових технологій у педагогічній практиці, яке є відносно новим явищем, ще не сформовані чіткі стандарти або норми для роботи з такими інформаційними системами. Серед найпопулярніших технологій, що мають значний вплив на розвиток освіти, можна виділити інтерактивні дошки, які дозволяють вчителям використовувати багатомедійний контент для підвищення залученості учнів; онлайн-платформи, що надають можливість для дистанційного навчання та індивідуалізації навчального процесу; та мобільні додатки, які сприяють гнучкості навчання та забезпечують постійний доступ до навчальних матеріалів. Крім того, варіативність подання матеріалу дозволяє ефективніше адаптувати навчальний процес для людей з особливими потребами, тим самим створюючи більш інклюзивне та доступне освітнє середовище.

В Україні цифровізація навчального процесу почалася з початком пандемії 2019 року. В той час, згідно з опитуванням Українського інституту майбутнього, 72 % українців вважали, що дистанційне навчання знизило якість освітнього процесу [7]. Проте з часом педагогічні працівники та навчальна система в цілому адаптувались до поточної ситуації, і сьогодні дистанційна форма навчання розглядається як основна у багатьох випадках. Згідно з методичними вказівками Міністерства освіти і науки України щодо організації дистанційного навчання [8], найбільш розвинутим є використання ресурсів для відеоконференцій (таких як Microsoft Teams, Google Meet, Skype) в поєднанні з веб-ресурсами для надання та приймання завдань (серед них Moodle, Google Classroom, ClassTime). Крім того, все більше поширюються системи електронного журналу.

Процес активного впровадження цифрових технологій в педагогічну практику суттєво вплинув як на педагогів, так і на студентів. Викладачі зіштовхнулися з необхідністю оволодіння навичками роботи з новітніми освітніми інструментами, які включають не лише інтерактивні дошки, онлайн-платформи та мобільні додатки, а й використання інструментів для аналізу даних та обробки великих обсягів інформації. Однак цей процес не обмежується лише технічною компетентністю. Важливою є здатність викладача інтегрувати цифрові засоби в педагогічний процес таким чином, щоб вони сприяли глибокому розумінню матеріалу всіма

учасниками навчального процесу. Цифрові технології також змінюють традиційну роль викладача. Замість того, щоб бути лише носієм знань, викладач перетворюється на керівника та наставника, що допомагає студентам орієнтуватися у великому обсязі цифрової інформації. Як наслідок, від студентів вимагається більш розвинене критичне мислення, навички самостійного навчання та дослідницькі здібності.

Проте, нарівні з позитивними аспектами, існують і негативні сторони цього процесу. Одним із викликів є цифровий розрив, що виникає через нерівний доступ до технологій та високоякісного інтернету серед студентів та викладачів. Це може призводити до зниження якості навчання. Також існує ризик недостатнього спілкування та соціальної взаємодії між студентом і викладачем. Варто зауважити, що за умови якісного та відповідального залучення в навчальний процес всіх сторін, якість такого навчання буде вищою.

Бібліографія

1. Шищенко І. Деякі аспекти впливу цифрових технологій на освітній процес закладів вищої освіти: огляд проблем та викликів. *Освіта. Інноватика. Практика*. URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/83> (дата звернення: 30.01.2024).
2. Сторонська О. Особливості професійної діяльності педагога в умовах цифрової трансформації освіти. *Академічні візії*. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/666> (дата звернення: 30.01.2024).
3. Харківська А. Формування та розвиток цифрової компетентності педагога в системі навчання впродовж життя – вимога часу. URL: <http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/3617> (дата звернення: 30.01.2024).
4. Левківський М.В. *Історія педагогіки*. 4-те вид. Київ: Центр учб. літ., 2011. 188 с.
5. Сазоненко Г. Технології дистанційного навчання. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1303/> (дата звернення: 30.01.2024).
6. Освіта в Україні: кожен п'ятий націлений вчитися тільки за кордоном | Український інститут майбутнього. *Український інститут майбутнього*. URL: <https://uifuture.org/publications/osvita-v-ukrayini-kozhen-pyatyj-naczilenyj-vchytysya-tilky-za-kordonom/> (дата звернення: 30.01.2024).
7. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciynna%20osvita-2020.pdf> (дата звернення: 30.01.2024).

References

1. Shyshenko I. Deiaki aspekty vplyvu tsyfrovyykh tekhnolohii na osvittii protses zakladiv vyshchoi osvity: ohliad problem ta vyklykiv. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*. URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/83> (data zvernennia: 30.01.2024). (in Ukraine)
2. Storonska O. Osoblyvosti profesiinoi diialnosti pedahoha v umovakh tsyfrovoi transformatsii osvity. *Akademichni vizii*. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/666> (data zvernennia: 30.01.2024). (in Ukraine)

3. Kharkivska A. Formuvannia ta rozvytok tsyfrovoy kompetentnosti pedahoha v systemi navchannia vprodovzh zhyttia – vymoha chasu. URL: <http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/3617> (data zvernennia: 30.01.2024). (in Ukraine)
4. Levkivskiy M.V. Istoriia pedahohiky. 4-te vyd. Kyiv : Tsentr uchb. lit., 2011. 188 s. (in Ukraine)
5. Sazonenko H. Tekhnolohii dystantsiinoho navchannia. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1303/> (data zvernennia: 30.01.2024). (in Ukraine)
6. Osvita v Ukraini: kozhen piaty natsileniy vchytysia tilky za kordonom. | Ukrainskyi instytut maibutnoho. URL: <https://uifuture.org/publications/osvita-v-ukrayini-kozhen-pyatyj-naczilenyj-vchytysya-tilky-za-kordonom/> (data zvernennia: 30.01.2024). (in Ukraine)
7. Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli. Metodichni rekomendatsii. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf> (data zvernennia: 30.01.2024). (in Ukraine)